

Denominacions territorials

29/5/80

Es natural que les grans extensions territorials, com els continents, hagin d'ésser sovint considerades parcialment, i siguin, en conseqüència, objecte de certes divisions per tal de facilitar-ne l'estudi, la descripció, etc. Aquestes divisions solen fer-se d'acord amb l'orientació, és a dir, la situació respecte als punts cardinals, que es prenen com a referències, i a les quals s'afegeix la de la posició medial —el centre—, i es creen, així, una sèrie de denominacions que, en molts casos, han arribat a adquirir un valor polític o administratiu.

Dos noms de punts cardinals, nord i sud, es poden usar com a formes prefixades. Això ha originat denominacions com Nord-amèrica i Sud-amèrica, i Nord-àfrica i Sud-àfrica, no sempre usades amb el mateix valor. Efectivament, cal tenir sobretot en compte que aquesta darrera denominació, Sud-àfrica, és ambivalent, ja que és alhora el nom d'un Estat —que complet és República de Sud-àfrica— i la designació de la regió meridional del continent africà, amb què se sol agrupar un conjunt de sis Estats. Així mateix, Nord-amèrica s'ha usat també com a denominació política —els Estats Units— i, alhora, com a designació d'un subcontinent, Amèrica del Nord. Per tant, sembla realment més enraonat i recomanable de prescindir, tal com es fa en estudis i obres de divulgació actuals, d'aquestes denominacions, llevat d'aquelles que tenen valor polític —Sud-àfrica— i recórrer sistemàticament, en els altres casos, a Amèrica del Nord, Amèrica del Sud (noms de subcontinents: per tant, Nord i Sud, (amb majúscules), Africa del nord i Africa del sud (noms de regions més convencionals: per tant, nord i sud, amb minúscula), que s'equiparen, així, a Amèrica Central, Africa de l'est, etc. Notem, a més, denominacions com el nord d'Àfrica, l'est d'Àfrica, etc., que tenen, encara, un valor més imprecís.

Resten les denominacions formades per un nom geogràfic —d'un continent— amb el mot centre, o algun dels seus derivats, com a terme especificatiu. Avui molts recorren a denominacions com «Centre Europa» o «Centreuropa», però són, certament, menys recomanables encara que Sud-amèrica o Nord-àfrica. Ja hem vist Amèrica Central, equiparable a Amèrica del Nord. Així mateix, tenim Africa del centre i Europa central, equiparables, per exemple, a Africa del sud i Europa meridional. I encara podríem admetre expressions com el centre d'Europa, el centre d'Àfrica, etc., amb el valor més imprecís a què ja ens hem referit.